

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.05.2019, sp. zn. 23 Cdo 5955/2017, ECLI:CZ:NS:2019:23.CDO.5955.2017.3

Číslo: 26/2020

Právní věta:

Osoba s dominantním postavením na trhu může své postavení zneužít podle čl. 102 Smlouvy o fungování Evropské unie výkonem práva k ochranné známce, je-li doprovázen výjimečnými okolnostmi, v jejichž důsledku dochází k potlačení soutěže na relevantním trhu. Označení výrobku jiného soutěžitele údajem „starší generace“ při srovnání se srovnatelným konkurenčním výrobkem označeným údajem „nová generace“ vyvolává u průměrného spotřebitele představu, že první z výrobků je technicky překonaný či zaostalejší; proto je takové označení způsobilé přivodit dotčenému soutěžiteli újmu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.05.2019

Spisová značka: 23 Cdo 5955/2017

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dominantní postavení, Nekalá soutěž, Reklama, Zlehčování

Předpisy: § 2980 o. z.
§ 2984 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalované zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. 3 Cmo 132/2016, v části výroku II, kterou byl potvrzen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2016, sp. zn. 59 Cm 16/2014, ve znění opravného usnesení ze dne 15. 4. 2016, sp. zn. 59 Cm 16/2014, ve výroku I a ve výroku II, a věc v tomto rozsahu vrátil Vrchnímu soudu v Praze k dalšímu řízení; dovolání žalované proti části výroku II rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. 3 Cmo 132/2016, kterou byl změněn výrok III rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2016, sp. zn. 59 Cm 16/2014-141, ve znění opravného usnesení ze dne 15. 4. 2016, č. j. 59 Cm 16/2014-166, zamítl. Zároveň její dovolání proti výroku I rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. 3 Cmo 132/2016, odmítl.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 2. 2016, č. j. 59 Cm 16/2014-141, uložil žalované povinnost zdržet se na území Evropské unie nabízení, dovozu, vývozu, skladování, prodeje a uvádění na trh výrobků označených ochrannými známkami „Fiskars“ a nesoucích čárový výrobkový kód typu UPC - A obsahující 12 číslic, který počíná číslem „0“, po němž následuje trojčíslí „465“ (výrok I), dále povinnost poskytnout žalobcům informace o výrobcích uvedených ve výroku I a o jejich distribučních sítích (výrok II), zamítl žalobu, aby se žalovaná zdržela uvádění, zveřejňování a šíření slovního spojení „starší generace“ ve spojení se sekerami značky Fiskars, a to při reklamě a propagaci svých obchodních aktivit ve vztahu ke spotřebitelům a jiným soutěžitelům (výrok III), zamítl žalobu, aby se žalovaná zdržela uvádění, zveřejňování a šíření údaje o záruční době v délce 7 let ve spojení se sekerami značky Fiskars při reklamě a propagaci svých obchodních aktivit ve vztahu ke spotřebitelům a jiným soutěžitelům (výrok IV), zamítl žalobu o zaplacení přiměřeného zadostiučinění v penězích (výrok V) a rozhodl o nákladech řízení (výrok VI).

2. Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 23. 5. 2017, č. j. 3 Cmo 132/2016 - 192, zamítl návrh žalované na přerušování řízení za účelem položení předběžné otázky SDEU (výrok I), rozsudek soudu prvního stupně ve výrocih I, II a IV potvrdil, ve výroku III jej změnil tak, že žalovaná je povinna zdržet se uvádění, zveřejňování a šíření slovního spojení „starší generace“ ve spojení se sekerami značky Fiskars při reklamě a propagaci, a ve výrocih V a VI jej zrušil a v tomto rozsahu věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (výrok II).

3. Odvolací soud vyšel ze zjištění, že žalobce a) je výrobcem výrobků určených pro domácnost, údržbu domu a zahradu a je výlučným vlastníkem portfolia ochranných známek Společenství „Fiskars“. Žalobce b) patří do skupiny „Fiskars“, zajišťuje pro žalobce a) výrobu, servis, dovoz a distribuci výrobků Fiskars na evropském trhu a je oprávněným uživatelem ochranných známek žalobce a). Žalovaná jako provozovatel maloobchodního řetězce s výrobky a vybavením mimo jiné pro dům a zahradu v postavení soutěžitele žalobců bez souhlasu žalobců inzerovala a nabízela k prodeji originální výrobky označené ochrannými známkami Fiskars, které byly určeny pro trh Severní Ameriky. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně posoudil toto jednání žalované jako ilegální paralelní dovoz, který je zásahem do práv k ochranným známkám žalobců. V této souvislosti zamítl návrh žalované na přerušování řízení a položení předběžné otázky Soudnímu dvoru SDEU (dále též pouze „Soudní dvůr“), zda má v daném případě článek 102 Smlouvy o EU a Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“) přednost před ochranou proti paralelním dovozům, udržují-li žalobci uměle vysoké ceny v Evropě. Žalovaná svůj návrh učinila v souvislosti s tvrzením, že žalobci svá práva k ochranným známkám zneužívají ve snaze posílit své dominantní postavení a udržet nepřiměřeně vysoké ceny na evropském trhu, přitom poukazovala na rozhodnutí Soudu první instance ve věci T-198/98 Micro Leader Business v. Komise. Odvolací soud však konstatoval, že není soudem, jehož rozhodnutí nelze napadnout oprávněným prostředkem, a že pro položení předběžné otázky nejsou splněny ani další podmínky, „neboť rozhodnutí majitele ochranné známky uvést některé výrobky opatřené těmito ochrannými známkami na trh v členském státě Evropských společenství nebo v jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor a jiné výrobky na trh mimo tento prostor nelze ani pojmově zahrnovat pod skutkové podstaty čl. 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie“. Se soudem prvního stupně se shodl v tom, že rozhodnutí ve věci Micro Leader Business v. Komise „na danou věc nepřiléhá“. Odvolací soud vyšel dále ze zjištění, že v reklamních sděleních žalované byly výrobky žalobců (sekery Fiskars) označovány jako „skvělé sekery starší generace“ a konkurenční sekery Patriot jako „špičkové sekery nové generace“. Na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl odvolací soud k závěru, že se žalovaná dopustila zlehčování seker Fiskars na úkor seker Patriot, protože toto reklamní sdělení z pohledu průměrného spotřebitele může vyvolat dojem, že značka Fiskars je na ústupu a její místo na trhu má zaujmout značka Patriot. V této souvislosti dodal, že nemůže obstát závěr soudu prvního stupně, že „nelze z reklamy dovodit, že by některý z výrobků byl hodnocen lépe než druhý a že by byla srovnávána kvalita seker Fiskars a Patriot“. Podle odvolacího soudu toto jednání žalované naplňuje znaky generální klauzule nekalé

soutěže podle § 2976 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), a rovněž skutkové podstaty zlehčování podle § 2984 o. z.

II. Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti rozhodnutí odvolacího soudu, a to proti výroku I a proti té části výroku II, kterou odvolací soud potvrdil výroky I a II a kterou změnil výrok III rozsudku soudu prvního stupně, podala žalovaná dovolání, které považuje za přípustné podle § 237 o. s. ř., a jako důvod uplatňuje nesprávné právní posouzení věci podle § 241a odst. 1 o. s. ř. Namítá především, že odvolací soud navzdory jejím námitkám nezkoumal, zda žalobci v konkrétním případě zneužívají svá práva z ochranných známek a zda by výkonu těchto práv neměla být odepřena ochrana. Žalovaná nezpochybňuje právo vlastníka ochranné známky bránit paralelním dovozům zboží, které vlastníkem ochranné známky nebylo určeno pro evropský trh, současně však tvrdí, že žalobci mají dominantní postavení na trhu (který vymezuje geograficky jako trh Evropské unie) a toto své dominantní postavení v rozporu s čl. 102 SFEU zneužívají tím, že na evropském trhu uměle udržují nepřiměřeně vysoké (resp. excesivní, tj. přemrštěné) ceny svých výrobků oproti trhu, z něhož paralelním dovozům brání. Jde o srovnatelnou situaci jako ve věci T-198/98 *Micro Leader Business v. Komise*, v níž Tribunál SDEU (dříve Soud první instance) připustil, že ve výjimečných případech, tj. např. tehdy, je-li právo duševního vlastnictví zneužito za účelem porušení evropského soutěžního práva, může být soutěžnímu právu dána přednost před právem regulujícím duševní vlastnictví. Odvolací soud se touto argumentací žalované blíže nezabýval a bez bližšího odůvodnění pouze konstatoval, že právo majitele ochranné známky uvést své výrobky na evropský trh či mimo něj pod skutkové podstaty č. 101 a čl. 102 SFEU zahrnovat nelze a že citované rozhodnutí „na projednávanou věc nepřiléhá“. Žalovaná dále uvádí, že žalobci zneužívají své dominantní postavení také tím, že brání (v dovolání blíže popsány postupy) volnému pohybu zboží po EU a uplatňují rozdílné (nepřiměřené) podmínky vůči žalované oproti jiným soutěžitelům v EU. Navrhuje, aby Nejvyšší soud položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda umělé udržování nepřiměřeně vysokých cen výrobků v Evropě vůči USA (případně i jiné porušení čl. 102 SFEU) představuje takové porušení práva, že by žalobci, kteří takto právo porušují, neměli být oprávněni domáhat se ochrany vůči paralelním dovozům z USA, protože uplatnění takového jejich nároku (prostřednictvím žaloby podané u soudu v ČR) nepředstavuje výkon práva, ale jeho zneužití (a to na úkor dalších soutěžitelů a evropských spotřebitelů), neboť je prostředkem k udržení protiprávního stavu porušujícího čl. 102 SFEU. Pokud by tak Nejvyšší soud neučinil, navrhuje žalovaná, aby tuto otázku (jako judikaturou dosud neřešenou) vyřešil sám. Za nesprávný považuje také závěr odvolacího soudu, že se žalovaná užitím slovního spojení „starší generace“ ve spojení se sekerami značky Fiskars dopustila nekalého soutěžního jednání. V této souvislosti předkládá dovolacímu soudu otázky, které podle jejího názoru dovolací soud dosud neřešil, a to „zda je možné dopustit se zlehčování výrobku, který má soutěžitel ve své nabídce a prodává jej, a zda může takovým jednáním způsobit újmu soutěžiteli, s nímž není v soutěžním vztahu“, a „zda je označení ‚starší generace‘ použité v reklamě zjevně pejorativní a bez dalšího znamená pro průměrného spotřebitele hodnocení kvality výrobku, a to navíc kvality horší“. Podle žalované v daném případě směřovala reklama k podpoře prodeje obou seker Fiskars i Patriot, u obou seker byly při prezentaci použity superlativy, označení starší a novější generace znamená pouze dobu uvedení na trh.

5. Žalobci ve vyjádření k dovolání navrhli dovolání odmítnout. Odvolací soud správně vyhodnotil, že „tvrzení o porušení zákazu zneužití dominantního postavení v kontextu obchodu mezi členskými státy podle práva EU nebylo řádně tvrzeno a prokázáno“. Otázka, kterou žalovaná klade, navíc není regulérní právní otázkou, jde o konkretizaci obecného principu, že zneužití práva nepožívá právní ochrany. Řešení této otázky závisí na skutkových okolnostech každého případu. Další otázky jsou kazuistické, založené navíc na nesprávném předpokladu, že žalobci a žalovaná nejsou v soutěžním vztahu, a neodpovídají tomu, čím se odvolací soud skutečně zabýval. Důvody pro položení předběžné

otázky či použití práva EU nejsou dány.

III.

Přípustnost dovolání

6. Nejvyšší soud postupoval v dovolacím řízení podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (čl. II bod 1 a 2 zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony; dále jen „o. s. ř.“).

7. Nejvyšší soud se jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno řádně a včas, osobou zastoupenou podle § 241 odst. 1 o. s. ř., zabýval jeho přípustností.

8. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

9. Nejvyšší soud předně uvádí, že dovolání není přípustné proti výroku I napadeného rozsudku. Odvolací soud tímto výrokem zamítl návrh žalované na přerušování řízení za účelem položení předběžné otázky Soudnímu dvoru. Jako důvod uvedl, že jednak není ve smyslu čl. 267 SFEU soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky, nadto pro předložení předběžné otázky v daném případě nebyly splněny podmínky, protože rozhodnutí majitele ochranné známky uvést některé výrobky na trh v členském státě ES a jiné mimo tento prostor nelze zahrnout pod čl. 101 a 102 SFEU. Podle závěrů Nejvyššího soudu spočívá-li rozhodnutí odvolacího soudu na posouzení více právních otázek, z nichž každé samo o sobě vedlo k zamítnutí návrhu, není dovolání ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné, jestliže řešení některé z těchto otázek nebylo dovoláním zpochybněno nebo jestliže některá z těchto otázek nesplňuje předpoklady vymezené v ustanovení § 237 o. s. ř. (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2303/2013](#)). Odvolací soud svůj závěr o nepředložení věci Soudnímu dvoru odůvodnil předně tím, že podle čl. 267 SFEU není soudem, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky; tento důvod žalovaná v podaném dovolání žádným způsobem nezpochybnila, Nejvyšší soud proto dovolání v této části jako nepřípustné odmítl (§ 243c odst. 1 o. s. ř.).

10. Dovolání je přípustné proti části výroku II napadeného rozsudku, kterou byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I a ve výroku II, neboť v této části napadený rozsudek závisí na vyřešení otázky hmotného práva, kterou Nejvyšší soud dosud neřešil, a to otázky, zda lze výkonem práva duševního vlastnictví zneužít dominantní postavení na trhu podle čl. 102 SFEU (dříve čl. 82 Smlouvy o založení ES, podle číslování platného od 1. 5. 1999 /od účinnosti Amsterodamské smlouvy/).

IV.

Důvodnost dovolání

11. Dovolání je důvodné.

12. Podle čl. 102 SFEU je zakázané, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy.

13. Základním předpokladem pro aplikaci citovaného ustanovení je existence dominantního

postavení podniku na vnitřním trhu. Jedním z faktorů, které ovlivňují postavení podniku a jeho dominanci, je i existence či výkon práv duševního vlastnictví. Právo duševního vlastnictví poskytuje majitelům vymezených nehmotných statků výlučná práva tyto statky chránit, užívat a disponovat s nimi nezávisle na oprávnění jiných osob. Právo duševního vlastnictví zahrnuje právo výlučného užívání nehmotného statku a právo zabránit ostatním osobám tento statek užívat bez souhlasu jeho majitele. S ohledem na tuto výlučnost se ve vztahu k majiteli práva duševního vlastnictví hovoří o jeho legálním monopolu. Tato skutečnost však neznamená, že majitel práva duševního vlastnictví získává nutně i dominantní postavení na příslušném trhu. Podle závěrů Soudního dvora existence a běžný výkon práva k duševnímu vlastnictví sám o sobě nezakládá pro jeho nositele dominantní postavení (rozhodnutí Soudního dvora ve věci 24/67 Parke, Davis v. Probel ze dne 29. 1. 1968, ve věci 78/70 Deutsche Grammophon v. Metro ze dne 8. 6. 1971, či ve věci 102/77 Hoffman-La Roche v. Centrafarm ze dne 23. 5. 1978). Ve vztahu k ochranným známkám Soudní dvůr výslovně potvrdil, že existence a běžný výkon práva k duševnímu vlastnictví sama o sobě neznamená, že se majitel práva nachází v dominantním postavení na příslušném trhu (rozhodnutí Soudního dvora ve věci 40/70 Sirena v. Eda ze dne 18. 2. 1971).

14. Dominantní postavení založené právem duševního vlastnictví získává jeho majitel až tehdy, je-li schopen zabránit zachování účinné soutěže na významné části relevantního trhu, zejména s ohledem na případnou existenci a postavení výrobců nebo distributorů uvádějících na trh podobné zboží nebo zboží způsobilé toto zboží nahradit (rozhodnutí Soudního dvora ve věci 40/70 Sirena v. Eda ze dne 18. 2. 1971). Opačně platí, že právo duševního vlastnictví nezaloží dominantní postavení jeho majitele, existuje-li několik soutěžitelů, jejichž hospodářská síla je srovnatelná s hospodářskou silou majitele práva duševního vlastnictví, který působí na trhu dotčených výrobků (rozhodnutí Soudního dvora ve věci 51, 85, 96/75 EMI Records v. CBS ze dne 15. 6. 1976). K závěru o dominantním postavení lze tedy dojít pouze tehdy, je-li postavení majitele práva duševního vlastnictví natolik silné, že mu umožňuje vyloučit účinnou soutěž na daném trhu. Tento závěr vyžaduje vždy posouzení ekonomické situace, která v daném případě převládá na relevantním trhu, a zvážení, zda na tomto trhu existují substituční možnosti vztahující se k výrobku chráněnému právem duševního vlastnictví (srov. Utěšený, P. Tržní moc a duševní vlastnictví v evropském soutěžním právu. Praha: C. H. Beck, 2005, s. 41-48).

15. Pouze v případě, že majitel práva duševního vlastnictví má dominantní postavení na trhu, může výkonem práva duševního vlastnictví své dominantní postavení zneužít. Podle ustálené rozhodovací praxe Soudního dvora však samotný výkon práva duševního vlastnictví osobou v dominantním postavení zneužití dominance nepředstavuje. Ve věci 24/67 Parke, Davis & Co. v. Probel Soudní dvůr konstatoval, že samotný výkon patentového práva nepředstavuje porušení soutěžních předpisů. Tak by tomu mohlo být pouze tehdy, pokud by se užití patentu zvrhlo (degenerate) ve zneužití ochrany, kterou národní patent uděluje svému nositeli. Obdobně se Soudní dvůr vyjádřil i k otázce výkonu práva k ochranné známce ve věci C-102/77 Hoffmann-La Roche v. Centrafarm, kde uvedl, že v tom rozsahu, ve kterém je výkon práva k ochranné známce oprávněný podle čl. 36 Smlouvy o založení ES, není v rozporu s čl. 86 Smlouvy o založení ES (nyní čl. 102 SFEU) pouze proto, že je jednáním podniku držícího dominantní postavení na trhu, jestliže právo k ochranné známce nebylo užito jako nástroj zneužití tohoto postavení.

16. Tím ovšem není řečeno, že by nositel práva duševního vlastnictví nemohl dominantní postavení výkonem svého práva zneužít. Ve věci C-241/91 P a C-242/91 P Radio Telefís Éireann a Independent Television Publications v. Komise ze dne 6. 4. 1995 Soudní dvůr uvedl, že by bylo nesprávné domnívat se, že chování podniku s dominantním postavením na trhu mající podobu výkonu autorského práva, které je podle národního práva zcela legitimní, nemůže být nikdy přezkoumáno podle čl. 82 Smlouvy ES (nyní čl. 102 SFEU). Podle Soudního dvora může výkon výlučného práva duševního vlastnictví za výjimečných okolností (exceptional circumstances) představovat zneužívající

chování jeho nositele. Existenci výjimečných okolností jako nezbytného předpokladu pro závěr o možném zneužití dominantního postavení výkonem práva duševního vlastnictví následně potvrdila evropská rozhodovací praxe i v řadě dalších rozhodnutích (srovnej např. rozhodnutí Soudu prvního stupně ve věci T-504/93 Tiercé Ladbroke v. Komise ze dne 12. 6. 1997 či rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-418/01 IMS Health v. NDC Health ze dne 29. 4. 2004).

17. Pro projednávanou věc je významné i rozhodnutí Soudu prvního stupně ve věci T-198/98 Micro Leader Business v. Komise ze dne 16. 12. 1999. Soud první instance posuzoval případ společnosti Micro Leader Business, která dovážela softwarové výrobky chráněné autorským právem společnosti Microsoft z Kanady do Francie, protože cena těchto výrobků v Kanadě byla výrazně nižší než ve Francii, a to i přesto, že jí byl takový postup společností Microsoft jako majitelem autorských práv zakázán. Soud první instance uvedl, že důkazy předložené společností Micro Leader Business přinejmenším naznačují, že v případě srovnatelných obchodů společnost Microsoft uplatňovala nižší cenu na kanadském trhu než na trhu Společenství a že ceny ve Společenství byly nadměrné. Připomněl judikaturu Soudního dvora, z níž vyplývá, že ačkoli uplatňování autorského práva jeho majitelem, jako je tomu i v případě zákazu dovozu určitých výrobků ze třetích zemí do členského státu Společenství, zpravidla jako takové nepředstavuje porušení čl. 86 Smlouvy o založení ES, takové uplatňování však může za výjimečných okolností (exceptional circumstances) zahrnovat zneužívající jednání (rozsudek Soudního dvora ve věci C-241/91 a C-242/91, RTE a ITP proti Komisi, body 49 a 50, ECR I-743). Na tomto základě Soud první instance zrušil rozhodnutí Komise a uložil jí, aby se znovu zabývala otázkou, zda tvrzené rozdíly v ceně výrobků společnosti Microsoft v Kanadě a ve Francii byly podloženy, a případně zda zvláštní okolnosti případu (particular circumstances of the case) neukazují na porušení čl. 86 Smlouvy ES (nyní čl. 102 SFEU).

18. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší soud předně uzavírá, že neshledal důvody pro předložení věci k rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru, protože otázka možnosti zneužití dominantního postavení na trhu výkonem práva k duševnímu vlastnictví již v rozsahu potřebném pro posouzení projednávané věci Soudním dvorem vyřešena byla (k důvodům pro předložení věci Soudnímu dvoru srov. rozsudek Soudního dvora ve věci 283/81 Srl Cilfit v. Ministerstvo zdravotnictví a Lanificio di Gavardo).

19. Z výše citovaných rozhodnutí plyne, že osoba s dominantním postavením na trhu může své postavení zneužít výkonem práva duševního vlastnictví, mezi něž patří i práva k ochranné známce. Právo k ochranné známce zaručuje majiteli legální monopol na označení výrobků danou ochrannou známkou, jeho výkon však může být majitelem zneužit k omezení soutěže na relevantním trhu. O zneužití dominantního postavení výkonem práva k ochranné známce ale může jít pouze tehdy, pokud je výkon práva doprovázen určitými výjimečnými okolnostmi, v jejichž důsledku dochází k potlačení soutěže na relevantním trhu.

20. V projednávané věci se žalobci domáhají ochrany před jednáním žalované, která dovážela do České republiky a následně zde nabízela k prodeji výrobky označené ochrannými známkami Fiskars, přestože se jednalo o výrobky určené výhradně pro trh Severní Ameriky. Odvolací soud posoudil takové jednání žalované jako ilegální paralelní dovoz, který je zásahem do práv k ochranným známkám. Námitkou, že rozhodnutí majitele ochranné známky uvést některé výrobky opatřené ochrannou známkou na trh v členském státě tvořícím Evropský hospodářský prostor a jiné výrobky na trh mimo tento prostor, se blíže nezabýval, když dospěl k závěru, že takový výkon práva k ochranné známce nelze ani pojmově zahrnovat pod skutkové podstaty čl. 101 a 102 SFEU. Takové právní posouzení věci odvolacím soudem je nesprávné, neboť odporuje výše uvedeným závěrům evropské rozhodovací praxe, která opakovaně dospěla k závěru, že výkon práva duševního vlastnictví může představovat porušení čl. 102 SFEU.

21. Současně je třeba uvést, že se odvolací soud blíže nezabýval ani dalšími předpoklady pro aplikaci

čl. 102 SFEU, zejména nezkoumal, zda postavení žalobců na relevantním trhu je (resp. v rozhodné době bylo) skutečně dominantní. Posouzení tohoto předpokladu přitom vyžaduje nutně vymezení příslušného trhu, na kterém probíhá soutěž s výrobky označenými předmětnou ochrannou známkou, a dále zjištění, zda účast majitele ochranné známky na trhu vykazuje takové kvalitativní a kvantitativní znaky, že zakládá jeho tržní dominanci (k tomu srovnej např. výše citovaná rozhodnutí Soudního dvora ve věci 40/70 Sirena v. Eda ze dne 18. 2. 1971 a ve věci 51, 85, 96/75 EMI Records v. CBS ze dne 15. 6. 1976, v literatuře např. Utěšený, P. Tržní moc a duševní vlastnictví v evropském soutěžním právu. Praha: C. H. Beck, 2005, s. 16 an.). V tomto rozsahu je posouzení věci odvolacím soudem neúplné, a tedy i nesprávné.

22. Nejvyšší soud proto napadený rozsudek zrušil v části výroku II, kterou byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I i v navazujícím výroku II (§ 243e odst. 1 o. s. ř.), a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o. s. ř.).

23. Odvolací soud je ve smyslu § 243g odst. 1 části věty první za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 226 o. s. ř. vázán právními názory dovolacího soudu v tomto rozhodnutí vyslovenými. V dalším řízení proto odvolací soud posoudí, zda postavení žalobců na relevantním trhu bylo v rozhodné době dominantní a příp. zda výkon práva žalobců k jejich ochranné známce byl doprovázen určitými výjimečnými okolnostmi, v jejichž důsledku došlo k potlačení soutěže na relevantním trhu. Nejvyšší soud přitom dodává, že v rámci úvahy, zda výkonem práva k ochranné známce bylo zneužito dominantní postavení jejího majitele, bude třeba zohlednit specifika práv z ochranné známky, jež by měla majiteli ochranné známky dát možnost zajistit, aby známka plnila své funkce. K funkcím ochranné známky přitom patří nejen základní funkce ochranné známky, jíž je zaručit spotřebitelům původ výrobku nebo služby, ale i její další funkce, jako je zejména funkce spočívající v zaručení kvality tohoto výrobku či této služby nebo funkce sdělovací, investiční či reklamní (srovnej rozsudek Soudního dvora ve věci C-487/07 L'Oréal a další ze dne 18. června 2009, bod 58, či rozsudek Soudního dvora ve věcech C-236/08 až C-238/08 Google France a Google, body 75 a 77).

24. Nejvyšší soud se dále zabýval dovoláním žalované proti té části rozsudku odvolacího soudu, kterou bylo rozhodnuto o povinnosti žalované zdržet se uvádění, zveřejňování a šíření slovního spojení „starší generace“ ve spojení se sekerami značky Fiskars. Podle žalované je dovolání v této části přípustné pro řešení dvou otázek hmotného práva, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, a to otázky „zda je možné dopustit se zlehčování výrobku, který má soutěžitel ve své nabídce a prodává jej, a zda může takovým jednáním způsobit újmu soutěžiteli, s nímž není v soutěžním vztahu“, a „zda je označení ‚starší generace‘ použité v reklamě zjevně pejorativní a bez dalšího znamená pro průměrného spotřebitele hodnocení kvality výrobku, a to navíc kvality horší“.

25. Ve vztahu k první z uvedených otázek přípustnost dovolání založena není, protože na této otázce rozhodnutí odvolacího soudu nezávisí. Soud prvního stupně, na jehož závěry odvolací soud odkázal, vyšel ze zjištění, že účastníci řízení „jsou v soutěžním vztahu“, na otázce, zda mohl žalovaný při propagaci seker značky Fiskars způsobit újmu žalobcům jako soutěžitelům, s nimiž není v soutěžním vztahu, tedy napadené rozhodnutí nezávisí. V této souvislosti lze dodat, že skutkovým stavem zjištěným odvolacím soudem je dovolací soud vázán a jeho správnost v dovolacím řízení nelze úspěšně napadnout. Stejně tak není uplatněním způsobilého dovolacího důvodu podle § 241a odst. 1 o. s. ř. zpochybnění právního posouzení věci, pokud vychází z jiného skutkového stavu, než ze kterého vycházel odvolací soud (srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2394/2013](#), uveřejněné pod číslem 4/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). K uvedené otázce položené žalovanou lze pro úplnost uvést, že z hlediska naplnění znaků skutkových podstat nekalé soutěže, kterými jsou srovnávací reklama (§ 2980 o. z.) a zlehčování (§ 2984 o. z.), není významné, zda srovnávané zboží či zlehčovaný výrobek jiného soutěžitele má soutěžitel porušující pravidla soutěže ve své nabídce či zda je sám prodává.

26. Dovolání je však přípustné ve vztahu k otázce, kterou Nejvyšší soud dosud neřešil, a to otázce, zda označení výrobku údajem „starší generace“ při srovnání s výrobkem označeným údajem „nová generace“ znamená pro průměrného spotřebitele hodnocení prvního z výrobků jako výrobku horší kvality. Dovolání ve vztahu k této otázce je přípustné, není však důvodné.

27. V daném případě žalovaný v reklamě označoval výrobky žalobců (sekery Fiskars) jako „skvělé sekery starší generace“ a konkurenční výrobky (sekery Patriot) jako „špičkové sekery nové generace“. Platí, že označení „nová generace“ je obecně spojeno s představou výrobku technicky či technologicky vylepšeného, inovovaného či zdokonaleného, a to ve vztahu k výrobkům vyráběným dříve, tj. výrobkům „starší“ generace. Nové generace výrobků jsou na trh uváděny právě proto, aby nahradily výrobky starší, tohoto cíle dosahují pravidelně vylepšenou kvalitou, novými vlastnostmi či dalšími inovacemi. Označení výrobku jiného soutěžitele údajem „starší generace“ při srovnání se srovnatelným konkurenčním výrobkem označeným údajem „nová generace“ vyvolává u průměrného spotřebitele představu, že první z výrobků je technicky překonaný či zaostalejší, proto je i takové označení způsobilé přivodit dotčenému soutěžiteli újmu. Za této situace již není dále významné, zda byly sekery Fiskars při prezentaci prováděné žalovanou jinak hodnoceny kladně. Významné není ani hledisko případného individuálního spotřebitele, který může vnímat starší generaci výrobků jako „prověřenou časem“ (jak dovozuje v podaném dovolání žalovaná), rozhodné je, jakým způsobem vnímá prezentaci výrobku spotřebitel průměrný.

28. Z uvedeného plyne, že žalované se prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu nepodařilo zpochybnit právní posouzení věci odvolacím soudem, Nejvyššímu soudu proto nezbylo, než dovolání žalované podané proti části té výroku II rozhodnutí odvolacího soudu, kterou byl změněn výrok III rozsudku soudu prvního stupně, zamítnout (§ 243d písm. a/ o. s. ř.)